

FRESCO-FESTÉSEK.

A DRÓTOS.

mberünkben aligha új valamit mutatunk be a tisztelt közönségnek. — Ki ne ismerné a minden táj' gépszerű vándorát, lefüggő széles karamu kalapjában, melly, mint megredvesült tinóru gomba, lan-
kadt-konyultan ül a bozontos nagy főn; a páratlan

szabásu, fölül a vállakon lapos rézgombbal összetartott, s alul az inkásaig lenyuló hajdanszürke czondrában, mellynek ujjai üresen lógnak egy világrészből a másikba *) a bornyuszájú **) gallértalan ingben, melly hogy túlhőséget ne okozzon, a mellet egészen szabadon hagyja ugy, hogy rajta a szellő bizvást „általlengedezhet“; az inexpressible-ben, melly — őszintén megvallva — nem csak ki nem mondható, de — általam legalább, ki vegykém nem vagyok — le sem írható. Meg kellene ugyanis jegyeznem, mennyit nyom a vászon külön, s mennyit a bele olvasztott zsír, s illetőleg piszok, appertinentiáival. Minthogy azonban illy hasznos kísérlet — tudtommal — eddig nem tétetett: s én — mint már kijelentém — szaktudományos ismeretim' hiánya miatt, e részben adattal nem szolgálhatok:

*) Mondják, hogy a drótosok még Washington' honába is eljárnak. —
Sít fides.

**) Nyitott lobogós ujj.

a juste-milieu-t mindenki' saját bölcs belátására bízom. A drótos tót — mert, hogy tót, alig kell mondanom — alkalmatosságát, vagyis tulajdon lábfejeit, sertésbőr bocskorokba szokta beültetni; mellyeket mindaddig nem halygat, míg magok le nem kíváncsoznak s ekkor közönségesen örök adieut vesznek egymástól. Megemlítendő, hogy ezen bocskorok sokkal egyszerűbbek azon pazar kiállítású bocskoroknál, mellyeket kanászok, gulyások és törvényhozóink viselnek, mellyek t. i. a lábfejtől föl egész a vastaghusig nyalkán rézgombokkal megterhelt szíjjakkal látvák el, s a bocskornak mintegy saru alakot adnak, a drótoséi egyszerűen a boka alatt szíjmadzaggal kötvék össze, melly a cohaesio' szabályainak nagyon megfelel. Bocskorosunk azonban, jól lehet bocskort visel, még sem bunkocrata, mert a kigyalult vaskos hosszú bot, mellyet akkép szorít jobb markába, hogy kézfeje vállá' irányában a könyökkel egy háromszöget képez, bunkó nélküli, s csak kis vas talpallal van hirtelen kopás ellen védve. Minden tartozandóságok' lényegét, melly nélkül drótos e nevet nem viselheti, a drótcsomag, — mellynek főrése a czondra alatti szurtos háttarisznyában, némi provisióval együtt, rejtezik, s a drótosnak kissé görbedt alakot ad, kisebb része pedig czégérül majd a balvállon, majd a kalap' karamán pihen — és egy, a külső drótkarikára illesztett kis vasfogócska tesz. E két szerszám azon nagybecsű tőke, mellyel biztosabban megy drótosunk országrol országra, mint nagyuraink, midőn falvaik' árát viszik zsebökben.

A mi a drótos' figuráját illeti: ez teljességgel nem képez ellentétet ruhájával, sőt a legnagyobb összhangzásban van vele. Termetre nagyobb a közepszerűnél; alkata izmos, csaknem gladiator, korra 35 évű; széles vállain elterülő fekete haja, melly a fejtetőn kétfelé választva, a különben sem caesari homlok' jórészét elfödi, s a többi közöl csak két nem mély barázdát hagy látni; a sűrű vastag szemöld alól ki-kivillanó kánysazempár, füstös arc, vastagsontu pofa, kissé sasorr, sövénybajúsz, fehér, épen nem stereotyp fogsor a jókora szájban, kettőzött állkapcza, vastag nyakravalótlan nyak, tetemes ádámcsutkával, hozzá martialis mell s gordonmély hang, ha nem tökéletesen is, legalább megközelítőleg hív rajzban állítja elő nagyságtoknak az örökegy típuszu sodronyhóst.

Mint hajdan kalandor lovagok — kár hogy nem gyalogok a hasonlat' találóbbasága végett — úgy indul ki a sodronyos sziklás hazájából, bejárni a földkerekségét, s refolmálni a már szétbomlott nemzeti fazekakat; fegyvere mindössze egy kusztorából áll, melly azon-

ban nem annyira ellenség, mint ártatlan rozskenyér ellen tesz szolgálatot; végczélja mindenkor: falubajutás és törött edény, mit ő — bár czammogó léptekkel — többnyire el szokott érni, s habár véletlenül reá éjjelednék is, ezzel sem sokat gondol, hanem megfordítván a voltszürke leppentyűt, „ott a hol“ jót hortyog, s nagy tervei ki-vitelét más napra halasztja.

Mi sem eredetibb, mint midőn a nap' fölkelő sugarainál két drótos — mert párosan járnak — komoly szótlanóságban kullog rongyos magyar falu felé, számolva magyar bőkezűsége s törött edények' halmazára. Bejutva a faluba, mindenik külön utat vesz, s lassu, ki-mért léptekkel, jól betanult variatiók szerint kiáltozza: dajtye hrncze drótuvaty*); gyökeres magyar helyeken: „drótultassík“. A magyar gazdasszonynak ennél örvedetesb hang nem ütheti fülét; azonnal eszébe jut a sok lábatlan lábas, fületlen fazék, repedt tál és tányér; s tán még szíve is kész volna megrepedni, csakhogy legyen mit drótolni, ha történetesen csupor nem találkozna. Azonnal int, kurjant, szaladtat leányt és bojtárt, nehogy valamikép a drótos áthaladjon. Ez már nagyon jól tudja „mint szokták“, s komoly méltósággal, sem jobbra sem balra nem tekintve, de a kutyákkal sem törődve — mely-lyeket egyébiránt is a gazdasszony fenyít lapoczkával — egyenesen a konyhának tart, s ott egy érthetlen tót „dicsértessék“ morgása után, sans façon, a konyha' küszöbére telepedik le, a sodronycso-mágok' egyikét leakasztja s munkához készül. A gazdasszony ez alatt kifogyhatatlan „a drága rosz fazekak s fazekasok elleni expe-ctoratiókban, s egy egész sereget hord össze a jót sejtő drótos elé. Ezután az alku kezdődik tótmagyarul ilyen formán;

G a z d a s s z o n y. Jednu miszka**) megcsinálja kend (ujjaival négyet mutat) garajczárér.

D r ó t o s: Nem nyizse (ujjaival kettőt mutat) garazs.

G a z d a s s z o n y. to je méreg derága (Drótos mit sem szól.) hát jedno hrnyecz? ***)

D r ó t o s. Aj to tag. ****)

Vége öt krajczárban állapotnak meg, s a drótos munkához lát. Lábat á l' oriental alul keresztbe teszi, s a drótolandó edényt,

*) Drótoztassatok fazekakat.

**) Miszka tótul tálat jelent.

***) Hrnyecz tótul fazék.

****) Azt is úgy.

a magyar gazdasszony szünteleni „csak jó erősen“ biztatásai között, a fogó' segedelmével, mellyel a sodronyt hajtja és elcsípi — bedrótazza.

Bevégezve a nagy művet, kialkudott díját, s ráadásul, mert olly olcsón dolgozott, kenyérnegyedét s egy fél iccze bort vagy üveg pálinkát kap. Távozásakor — meghíva más-korra is — ismét lapoczkával áll őrt a gazdasszony Bodrog és Tisza ellen, s a drótos tovább kullog.

Midőn a falu' valamennyi rozsz edénye kijavítva, s a gazdasszonyok takarékilléreiktől mind megfosztvák, tömött erszénnyel ballagnak drótosink a szomszéd falvakba szerencsét ölelni.

Lelkitechetségei (a drótosnak) legkiműveltebbek a nyelvészet' és politica' mezején. Ugyanis neki, már mesterségénél fogva, édes anyanyelvén kívül legalább két nyelvből kell tudni, t. i. a magyarból és németből; a mivel nem minden alföldi főbiró dicsekedhetik.

Elveiben makacs conservatív; az ősiségnek, különösen az ősi drótárságnak és costumnak forró tisztelője; tapintatát kétségbevonni, s felőle netán in persona meggyőződni akarni, bárkinek sem javaslom.

Fővárosunkban, hol honunk' derüje olly tiszta fényben pontosul össze — a sodronyászatnak is megvan a maga cathedrája; hol azonban a commando még nem megy magyarul. E pesti drótosok-rul sem lesz tán érdektelen vidéki szépeinknek némi fogalmat szerezní, miként szereztünk budapesti szépeinknek a vidéki sodronyászok-rul.

Montourjakat már leirtuk, s ez általában ugyanaz, kivéve hogy, mint fővárosban illik — póre vászon helyett hátul tisztos foltokkal el-

létét, elül a térdeken gyakori feszülést tanúsító barna szürgunyát *) viselnek. Telepük a soroksári utcza' egyik tágas udvarában van, hol — a conservatívek! — valódi respublicai életet élnek. Az égalit é köztük tökéletes; adót mindnyájan egyaránt fizetnek az udvar és szin' tulajdonosának; étel, ital, nyughely, minden különség nélkül.

Van ordítóintézetük is, hol a még tudatlan fiatal művészek korosb keresettársaiktól bizonyos díjért ordítani tanulnak. A thema mindig fazékdrotolás; a szöveg érdekes föladatul szolgálhatna nyelv-buvároknak, mit még sehol fejtegetve nem találtam.

Illy' praeliminárek után lép ki a sodronyarszlán soroksárutczai barlangjából a pesti nagyvilágba; házról házra megy, s a házi ebnek együttvonítása — vagy, ha tetszik, működése — mellett „Rajni pintli hí, pánoflíhi“ hangmarczanglással hirdeti hasznos szolgálatát.

Az agg drótos szép hazájába Trencsinbe vagy Szepesbe költözik vissza, s nincs egy is, ki teljes joggal el ne mondhatná magáról; mikép egész életében ember volt a talpán.

PAJOR ISTVÁN.

PESTI SALON' HETI SZEMLÉJE.

— Emlékeznék már egyszer szemlénk' sorában azon jó urakról, kik mephistoi kárörömmel jóslák vala hetiszemlénknek a farsang' bevégeztéveli kiapadását, azt hiven hihetőleg a jámborok, hogy a salonunk csak addig érdekelheti kedves olvasóinkat, míg tánczvigalmak, lármás lakomák és hasztalan csipkézetről szólhatunk. Az idő megmutatta, hogy újdonsági venánk még egészen ki nem apadt; s mikép van ezer tárgy, melly a lelkesb hölgyet s komolyabb olvasót is inkább érdekli, semmint az örökös farsangi dinomdánom. Mi igazán megvalljuk, csupán azért nem terjesztjük még hosszabbra heti szemlénket, mert nincs lapunkban annyi hely, mi minden szemünk előtt megforduló tárgyat fölvehetne, habár azoknak érdekességéről tökéletesen meggyőződve vagyunk is. És azért történik, hogy gyakran ollyasokat, miket más hirlapok már közlöttek, mi készakarva elhallgatunk, hogy aztán ollyanoknak maradjon helyök, miket semmi más lap adni nem szokott.

*) Nadrág. Erdélyben harisnya.